Rescue Day Poprad 2014

Varovné príznaky pri banálnych ochoreniach

Viliam Dobiáš

Katedra urgentnej medicíny SZU Bratislava

LSE – Life Star Emergency, záchranná služba Limbach

viliam.dobias@dobiasovci.sk

Red Flags – varovné príznaky

- varovné príznaky = signály nebezpečia
- z banálneho ochorenia robia vážny stav
- ochorenie, ktoré signalizujú musíme vylúčiť
- ak nemôžeme vylúčiť, zariadiť doplnkové a konziliárne vyšetrenie,
- pertinent negatives – neprítomnosť varovných príznakov musí byť explicitne v dokumentácii,
- v dokumentácii musí byť vidieť, že sme na varovné príznaky mysleli a vylúčili ich,
- defenzívna medicína – vyšetrenia na ochranu pacienta chránia zdravotníkov,
- frekvencia NMR vyšetrení 4 x, pozitivita bez zmeny

Red Flags – varovné príznaky - cefalea

- pretrváva nepretržite viac ako 2 týždne
- spojená s vyrážkou alebo teplotou
- spojená s opozíciou šije
- vznikne pri námahe alebo zmenách polohy
- bolesť neprechádza po užití analgetík
- slabosť končatín, alebo iné neurologické príznaky
- zmeny osobnosti, alebo spomalenie myslenia
- bolesť sa objaví po úraze
- nový typ bolesti hlavy u pacienta nad 55 rokov

Red Flags – varovné príznaky – bolesti brucha

- teplota,
- hnačka (viac ako 5 riedkych stolíc/24 h),
- trvajúca obstipácia, krv v stolici,
- dlhšia nauzea a opakované vracanie,
- napätie prednej brušnej steny,
- opuch brucha a žlté sfarbenie sklér a kože.
- silné bolesti,
- príznaky šoku: tachykardia, hypotenzia,
- potenie, zmätenosť,
- príznaky peritonitídy, nafúknuté brucho.

Red Flags – varovné príznaky - parestézie

- zmätenosť alebo aj krátka strata vedomia,
- sťažené dýchanie,
- problémy s chôdzou,
- závraty,
- mimovôľový odchod moča alebo stolice,
- poruchy videnia (diplopia, výpadky, rozmazané),
- ochrnutie, slabosť jednej alebo viacerých končatín,
- parestézie po úraze hlavy, krku, chrbtice,
- nezreteľná reč,

Red Flags – varovné príznaky - synkopa

- vek nad 65 rokov
- anamnéza KVO
- bez varovných príznakov
- vznik počas námahy, poležiačky
- bolesť na hrudníku počas príhody
- palpitácie pred mdlobou
- v RA náhla smrť
- nie normálne vitálne funkcie, TKs menej ako 90, ...
- známky kardiálneho zlyhávania
- patologické EKG

Red Flags – varovné príznaky – po odoznení generalizovaných kŕčov

- neurologický deficit
- porucha správania
- teplota
- úraz hlavy v anamnéze od poslednej kontroly
- bolesť hlavy
- nádorové ochorenie
- antikoagulanciá
- chýba dozor na 1-2 h
- prvý záchvat vo veku nad 40 rokov
- iný ako obvyklý priebeh záchvatu kŕčov

Red Flags – varovné príznaky – pri vertebrogénnych ťažkostiach

- vek nad 50 rokov
- trauma v anamnéze
- teplota, infekcia, drogy i.v.
- nádor v anamnéze, strata hmotnosti
- retencia moča, inkontinencia stolice
- porucha hybnosti
- progredujúca svalová slabosť
- imunosupresívna a steroidná liečba
- citlivosť chrbtice v strednej línii

Red Flags – varovné príznaky – pri astme

ťažká astma:

- neschopnosť dopovedať vetu
- P viac ako 110/min
- fD viac ako 25/min

ohrozenie života:

- tichý hrudník
- cyanóza
- bradykardia
- vyčerpanosť
- SpO2 menej ako 92 %

Red Flags – varovné príznaky - suicídium

- strata vzťahu – odlúčenie, rozvod
- úmrtie milovanej osoby
- diagnóza terminálneho ochorenia
- strata finančného zabezpečenia
- zmeny fyzického vzhľadu
- strata zamestnania / nové zamestnanie
- strata záujmov
- zbavovanie sa obľúbených vecí
- zneužívanie toxických substancií

Red Flags – varovné príznaky – psychické ochorenie

- strata sociálnych kontaktov, strata záujmu o iných ľudí,
- náhle problémy vo vzťahoch, strata výkonnosti v škole al. zamestnaní,
- zastavenie športových aktivít,
- stránenie sa rodinných stretnutí,
- inak nevysvetliteľné problémy s koncentráciou, pamäťou, logikou,
- zvýšená citlivosť na zvuky, vône, dotyky, pohľady,
- strata iniciatívy, túžob, odriekanie účasti na aktivitách, apatia,
- strata zmyslu pre realitu, pocity vydelenia z kolektívu,
- prehnaná viera vo vlastné schopnosti, nelogické myslenie podobné detským fantáziám,
- nedôverčivosť, vzťahovačnosť, podozrievavosť,
- zvláštne správanie,
- náhle zmeny stravovacích, hygienických návykov a spánkového rytmu, náhle zmeny nálad.

Red Flags – varovné príznaky – týrané dieťa

- poranenia nevysvetlené anamnézou alebo vývojovým stupňom dieťaťa,
- chýbajúca, meniaca sa, alebo postupná anamnéza,
- oneskorené vyhľadanie pomoci,
- neobvyklé správanie rodiča/opatrovníka,
- strata kontroly nad správaním pri bežných situáciách (plač, pomočenie),
- nerealistické očakávania od dieťaťa,
- stresy a krízy v prítomnosti dieťaťa,
- sociálna a fyzická izolácia dieťaťa od rodiny,
- eskalácia napätia v priebehu času,
- anamnéza zneužívania rodiča v jeho detstve.

Red Flags – varovné príznaky – dyspepsia

- nechcená strata telesnej hmotnosti viac ako 10 % (v priebehu týždňov až 3 mesiacov),
- sideropenická anémia v dokumentácii,
- krvácanie z GIT (hemateméza, enterorágia, meléna),
- úporné vracanie,
- ťažkosti pri prehĺtaní (dysfagia),
- rezistencia v epigastriu,
- vek nad 55 rokov,
- rodinná anamnéza nádorov GIT,

RED FLAGS V ZDRAVOTNÍCTVE

1. vstup – poliklinika Windsor, CND

2. vstup – nemocnica Barcelona, E

3. vstup – univerzitná nemocnica Bratislava, SK